ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Д О К Л А Д

ОТ
МИНИСТЪРА НА ОТБРАНАТА
ДИМИТЪР СТОЯНОВ

ОТНОСНО: Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, приет с ПМС № 46 от 2010 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР - ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДА ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР - ПРЕДСЕДАТЕЛИ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация внасям за разглеждане проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, приет с ПМС № 46 от 2010 г.

С измененията и допълненията в Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България (ЗОВСРБ), обн. ДВ, бр. 100 от 25.11.2025 г., в сила от 01.01.2026 г., се внесе яснота при прилагането му и се подобри ефективността на системата за отбрана и системата за национална сигурност. В изпълнение на разпоредбата на чл. 133, ал. 2 от ЗОВСРБ военната служба в мирно време се изпълнява като професия в Министерството на отбраната, в Българската армия, в структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната, както и в други държавни органи и ведомства при условия и по ред, определени с Правилника за прилагане на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България /ППЗОВСРБ/. С оглед изложеното, както и във връзка с констатирани проблемни въпроси при прилагане на част от текстовете на правилника, регламентиращи изпълнението на военната служба, се предлагат промени в ППЗОВСРБ, както следва:

1. Въвеждат се процедури, аналогични към „курсантите“ по отношение на назначаване на длъжност, отстраняване от обучение, неиздържали държавен изпит и прекъсване на обучението към въведената с измененията в ЗОВСРБ нова категория обучаеми - „колежани“ за придобиване на професионална

квалификация от професионално направление „Военно дело и отбрана“ за нуждите на Министерството на отбраната и други министерства и ведомства.

2. Въвеждат се условия за завършен Професионален сержантски (старшински) колеж (ПСК) при повишаване в по-високо сержантско (старшинско) звание до „старшина/мичман“ включително, съобразени с държавните образователни изисквания за професията „сержант/старшина“ за завършена четвърта степен на професионална квалификация.

3. Определят се ред и условия за преназначаване на военнослужещите при организационно-щатни промени (ОЩП) - по нови длъжностни разписания/щатове или с изменения в утвърдените такива.

4. Разширява се обхвата за заместване на отсъстващ военнослужещ или временно изпълняващ длъжността (ВРИД) на вакантна длъжност между категориите военнослужещи на основата на изискващото се образование.

5. Заменят се термините „и/или модернизация на въоръжение, техника и оборудване“ с „на отбранителни продукти“ и „длъжностно ниво“ с „йерархическо ниво“ за привеждане на терминологията в синхрон със законовите изменения.

6. Определя се ред за подаване на информация за липса или стартирала процедура при образувано дисциплинарно производство и назначена служебна проверка по чл. 246, ал. 2 във връзка с чл. 245, при прекратяване на договора за военна служба в случаите по чл. 162, ал. 1, т. 1, чл. 163, чл. 166 и чл. 169 от ЗОВСРБ. В чл. 82 се включва и изискване за финансова справка за дължимото обезщетение за неспазения срок на предизвестието, при желание за плащане от страна на военнослужещия.

7. Определя се ред за планиране, ползване и отлагане на платения годишен отпуск на военнослужещите. Въвеждат се условия за ползване на допълнителния платен годишен отпуск по чл. 197, ал 3 (обучение), чл. 201, ал. 1, т. 1 (брак), т. 3 (тежко заболяване или смърт на роднина) и т. 4 (бедствия) и ал. 2 (раждане или осиновяване на дете), чл. 202, ал. 1 (призовки) и чл. 203 (жени-бременност) от ЗОВСРБ.

8. Уеднаквява се използването на азбучната служебна карта (АСК) на военнослужещия и терминологията за „Електронния регистър по чл. 328, ал. 1, т. 1 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България“, като се определя и ред за прехвърляне на оригиналната АСК между Централното военно окръжие (ЦВО) и военните формирования при възстановяване на военна служба на военнослужещия.

9. Отменят се разпоредбите за осъществяване на процедурата по отменения параграф § 7 от ПЗР към Закона за изменение и допълнение на ЗОВСРБ (ДВ, бр. 38 от 2020 г., в сила от 24.04.2020 г.), чрез който пределната възраст за военна служба на военнослужещите, които са упражнили правото си на пенсия за осигурителен стаж и възраст при условията на Кодекса за социално осигуряване, в интерес на службата може да бъде удължена до три години по решение на министъра на отбраната след мотивирано предложение по команден ред.

10. Прецизират се разпоредбите по прием на военна служба на лица, завършили граждански средни и висши училища, както и въвеждане на задължението за полагане и издържане на изпити за началната и специалната военна подготовка, като условие за продължение на военната служба на военнослужещия.

11. Увеличава се възрастта за кандидатстване на сержантите (старшините) и войниците (матросите) за обучение в ПСК в дневна и задочна форма за придобиване на четвърта степен на професионална квалификация или в приравнено на тях по чл. 115, ал. 2 обучение в чужбина от 42 на 45 години. Урежда се редът за зачисляването на сержантите (старшините), завършили съответната подготовка за сержанти (старшини) в курс за придобиване на сержантско (старшинско) звание в ПСК или в учебен център за валидиране на професионалните знания, умения и компетентности в съответствие с наредбата на министъра на отбраната по чл. 95, ал. 9 от ЗОВСРБ.

12. Отпада изискването за наличие на атестационната оценка, при повишаване във военно звание и преназначаване. Остава изискването за атестационна оценка само при преминаване от една в друга категория военнослужещи и при повишаване от младше в старше офицерско звание.

13. Отпада изискването за издаване на заповед на министъра на отбраната за обявяване на длъжностите в кариерна област „командна“ за военно звание „майор“ („капитан III ранг“), при условие, че същите са определени в Класификатора на длъжностите за военнослужещи, който се приема с акт на Министерски съвет.

14. Въвеждат се нови условия за преназначаване на военнослужещите след предложение на ръководителите на административни структури от Министерството на отбраната, ръководителите на структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и командирите (началниците) на военни формирования от Българската армия, където се водят на доволствие по решение на министъра на отбраната или на оправомощени от него длъжностни лица:

- след прекратяване на неплатения отпуск по чл. 205а, ал. 2 от ЗОВСРБ (съпруг/съпруга-военнослужещ на дългосрочно командирован служител при условията и по реда на Закона за дипломатическата служба по време на задграничния мандат на служителя, или на командирован по реда на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България служител на длъжност в международна организация или в друга международна инициатива извън територията на страната);

- след прекратяване на неплатения отпуск по чл. 206, ал. 2 от ЗОВСРБ (заемане на длъжности по срочен договор в международни правителствени организации в областта на отбраната и сигурността, в които Република България членува);

- в случаите по чл. 71, ал. 2 (когато по време на мисия, длъжността му е съкратена при организационно-щатни промени);

- в случаите по чл. 94б (при отказ на Националния осигурителен институт да отпусне пенсия);

- при установено несъответствие с основните и специфичните изисквания на заеманата длъжност.

15. Увеличават се възможните случаите за преназначаване на военнослужещите без да се иска съгласието им в интерес на службата - след прекратяване на неплатения отпуск по чл. 205а, ал. 2 или чл. 206, ал. 2 от ЗОВСРБ, в случаите по чл. 71, ал. 2 (когато по време на мисия, длъжността му е съкратена при организационно-щатни промени), в случаите по чл. 94б (при отказ на Националния осигурителен институт да отпусне пенсия) и при установено несъответствие с основните и специфичните изисквания на заеманата длъжност.

16. Определя се ред за установяване на несъответствието на военнослужещия с основните и специфичните изисквания на заеманата длъжност, като при установено несъответствие на военнослужещия му се предлага длъжност в съответствие с изискванията на длъжността, притежаваното образование и квалификация.

17. Прецизират се случаите на преназначаване на военнослужещите на длъжност в по-ниско длъжностно ниво в обхвата на притежаваното от тях военно звание при организационно-щатни промени и установено несъответствие с основните и специфичните изисквания на заеманата длъжност.

18. Създава се възможност завършилите обучението във Военна академия „Г.С.Раковски“ да се назначават не само на академична длъжност „асистент“, но и на „главен асистент“.

19. Въвеждат се условия за сключване на допълнителни споразумения за удължаване на срока на договора за военна служба до навършване на пределна възраст за притежаваното съответно военно звание, като се променя срока за стартиране на процедурата за удължаване.

20. Изменят се условията при изпълнение на военна служба при участие на въоръжените сили в операции и мисии самостоятелно или в състава на многонационални военни формирования извън територията на страната и в състава на многонационални военни формирования на територията на страната, в международни организации и инициативи и в задгранични представителства, при прекратяване на участието им, когато не са в състояние да изпълняват задълженията си поради ползване на отпуск по чл. 163, 164, 164а, 164б, 167 и 167а от Кодекса на труда или поради ползване на отпуск за временна неработоспособност за повече от три месеца непрекъснато; да се завръщат на територията на страната при служебна необходимост; използване възможността на чл. 51б при назначаване в международни организации; за преназначаване и когато длъжността му е съкратена при организационно-щатни промени.

21. Определя се ред, при който изплащането на дължимите обезщетения при освобождаване от военна служба да се осъществява с нова заповед, а не

със заповедта за отчисляване с цел запазване на личните данни на военнослужещия.

22. Определя се ред за освобождаване от военна служба (на основание чл. 165, ал. 1, т. 13 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България (при упражнено право на пенсия от военнослужещ с пределна възраст по чл. 160, ал. 4).

23. Въвежда се условие военнослужещите да имат 3 прослужени години за да могат да кандидатстват и да се обучават за придобиване на образователно-квалификационна степен във военни и граждански висши училища, академии и колежи в страната и в чужбина.

24. Прецизира се възможността за обучение за придобиване на следваща клинична медицинска специалност, по която Военномедицинската академия е акредитирана.

25. Създават се преходни разпоредби, с които до:

- 2030 г. офицерите-летателен състав, завършили курс на обучение в чужбина за усвояване на самолет F-16 да могат да кандидатстват за обучение за придобиване на образователно-квалификационна степен „магистър“ по специалност „Организация и управление на военни формирования на оперативно ниво“ от професионално направление „Военно дело“ или приравнени на нея обучения в чужбина и в задочна форма, независимо от притежаваното военно звание „капитан“;

- 2032 г., офицерите завършили в граждански висши училища висше образование по специалност „Геодезия“ от регулираната професия „Инженер в геодезията, картографията и кадастъра”, професионално направление: 5.7 „Архитектура, строителство и геодезия”, област на висше образование: 5. Технически науки и назначени на длъжности в кариерна област/поле „професионална“ да могат да кандидатстват за придобиване на образователно-квалификационна степен „бакалавър“ по специализация „Артилерийско инструментално разузнаване” в специалност „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво“, от професионално направление „Военно дело“ в област на висшето образование „Сигурност и отбрана“.

- учебната 2030/2031 година включително, войниците (матросите), завършили съответната подготовка за сержанти (старшини) в курс за придобиване на сержантско (старшинско) звание в ПСК или в учебен център, на които не е присвоено военно звание „младши сержант“ („старшина II степен“), да могат да продължат обучението си в ПСК за придобиване на четвърта степен на професионална квалификация независимо от възрастта им след разрешение от министъра на отбраната и кандидатстване по реда на наредбата по чл. 142, ал. 1 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България;

- 31.12.2027г. военнослужещите, притежаващи военно звание „младши сержант” („старшина II степен”), завършили курс за съответната длъжност и/или за съответното военно звание в професионален сержантски (старшински) колеж или приравнено на него по чл. 115, ал. 2 обучение в

чужбина, да могат да бъдат повишени във военно звание „сержант” („старшина I степен”); притежаващи военно звание „сержант” („старшина I степен”), завършили курс за съответната длъжност и/или за съответното военно звание в професионален сержантски (старшински) колеж или приравнено на него по чл. 115, ал. 2 обучение в чужбина, да могат да бъдат повишени във военно звание в сержантско (старшинско) звание „старши сержант” („главен старшина”) или в сержантско (старшинско) звание „старшина” („мичман”); притежаващи военно звание „старши сержант” („главен старшина”), завършили съответния курс в ПСК или приравнено на него по чл. 115, ал. 2 обучение в чужбина, да могат да бъдат повишени във военно звание „старшина” („мичман”).

С приемането на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България ще се подобри ефективността на условията и реда за изпълнението на разпоредбите на ЗОВСРБ; организацията, управлението и функционирането на въоръжените сили; правата, задълженията и статута на военнослужещите и цивилните служители и осигуряването на ефективно взаимодействие между различните структури в отбраната, както и регламентирането, прецизирането и актуализирането на разпоредби, съотносими към военнослужещите и цивилните служители в Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА, в съответствие с промените в Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България (обн. ДВ, бр.100 от 25.11.2025 г.).

Изпълнението на проекта на акт не води до изменение в целевите стойности на показателите за изпълнение, в т.ч. ключовите индикатори.

За изпълнението на проекта на акт не са необходими допълнителни разходи/трансфери/други плащания, които да бъдат одобрени по бюджета на Министерството на отбраната, за сметка на други бюджети по държавния бюджет.

Предложеният проект на акт не води до въздействие върху държавния бюджет.

На основание чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация към проекта на постановление е изготвена и приложена финансова обосновка.

С проекта на акт на Министерския съвет не се транспонират актове на ЕС, поради което не се налага изготвяне на справка за съответствие с европейското право, съгласно чл. 35, ал. 1, т. 7 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

При изпълнението на процедурата по чл. 26, ал. 4 от Закона за нормативните актове (ЗНА) са проведени обществени консултации в 30-дневен срок.

На основание чл. 32, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация докладът и проектът на постановление са съгласувани със заинтересованите министерства и ведомства, съгласно приложената справка.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР - ПРЕДСЕДАТЕЛ,

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР - ПРЕДСЕДАТЕЛИ,

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

Във връзка с гореизложеното и на основание чл. 8, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, предлагам Министерският съвет да приеме проекта на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет.

МИНИСТЪР НА ОТБРАНАТА